

Protokoll fört vid pleniföredragning

Regeringskansliet
Allmänna byrån, Rk1

Närvarande

KS – CG - MP – NF – TA – MN – WV

Frånvarande

Justerat

Omedelbart

Ordförande

L a n t r å d
Katrin Sjögren

Föredragande

Vicelantråd
Camilla Gunell

Protokollförare

Förvaltnings- och
utvecklingschef
Dan E Eriksson

Ärende/Dnr/Exp.

Beslut

Nr 4

Sote-reformens inverkan på Ålands ställning.

ÅLR 2016/9699

10 Rkl

Beslöts sända brev till finansministeriet enligt bilaga 1.

Dokumentnamn

Nr

Sidnr

10 Rkl

1 (4)

Datum

Dnr

31.1.2017

ÅLR 2016/9699

Finansministeriet

PB 28

00023 STATSRÅDET

Hänvisning

Ibruktageandet av Ålands landskapsavdrag i samband med vård- och landskapsreformen, Finansministeriets promemoria av den 20.01.2017

Kontaktperson

Förvaltnings- och utvecklingschef Dan E Eriksson,
Specialutredare/jurist Niclas Slotte

Ärende

**PM GÄLLANDE IBRUKTAGANDE AV ETT
LANDSKAPSAVDRAG FÖR ÅLAND I SAMBAND
MED VÅRD- OCH LANDSKAPSREFORMEN**

Landskapsregeringen har tagit del av Er promemoria gällande ett s.k. landskapsavdrag för Åland. Det förslag som förs fram i promemorian utgör en god bas för fortsatta diskussioner och kan vara ett sätt för staten att säkerställa att självstyrelsen respekteras.

För att landskapsregeringen ska kunna närmare ta ställning till förslaget är det viktigt:

- att landskapsregeringen får en helhetsbild av reformerna i förhållande till Åland,
- att analyserna av avdragets konsekvenser vidareutvecklas,
- att förslaget förtydligas i förhållande till 47 § självstyrelselagen,
- att det klargörs att det sätt på vilket lagtinget valt att organisera Åland kan fortgå oavsett genomförandet av reformerna samt att ålänningarna tillförsäkras samma socialförsäkringsskydd som staten tillhandahåller innevånarna i riket samt
- att gemensam beredning snarast påbörjas.

Det bör i sammanhanget framhållas att landskapsregeringen fortsättningsvis är övertygad om att en behörighetsöverföring av lagstiftningsbehörigheten i fråga om de statliga förvärvsinkomstskatterna är ett bättre alternativ än det nu föreslagna men landskapsregeringen kan tänka sig det föreslagna handlingsalternativet under en övergångsperiod.

1. För landskapsregeringen är det, som ovan framhållits, viktigt att få en helhetsbild av reformerna i förhållande till Åland. Till helhetsbilden hör att riket redogör hur man avser genomföra valfrihets- och flerkanalfinansieringsreformen så att reformerna för landskapet Ålands del blir konstitutionellt, finansiellt och förvaltningsmässigt neutrala.
2. Den förändring finansministeriet föreslår bygger på att riket och landskapet gemensamt överenskommer om en ändring av avräkningsgrunden enligt 47 § självstyrelselagen. Enligt landskapsregeringens uppfattning behandlar stadgandet inte explicit den situation då statens inkomster ökar på nu planerat sätt. Landskapsregeringen bör därför tillsammans med finansministeriet och justitieministeriet analysera de juridiska förutsättningarna och hitta möjliga lösningar. Möjligen kan frågan lösas med andra former av arrangemang än ändring av avräkningsgrunden. När avdraget införs uttraderas i praktiken skattegottgörelsen vilket måste kompenseras.

Även om det föreslagna systemet är tänkt att fungera under en övergångsperiod bör det klargöras hur det är tänkt att fungera över tid då förhållandena ändras. Det bör också klargöras hur avdraget samverkar med kommunalbeskattningen och statsbeskattningen varvid det bör diskuteras på vad avdraget ska basera sig.

Enligt utkastet till proposition kommer statens andel av samfundsbeskattningen att öka medan kommunernas andel kommer att minska. I promemorian finns det inget förslag till hur detta ska beaktas.

3. Socialförsäkringssystemet och med det förknippade förmåner hör oavsett reformen till rikets behörighet enligt 29 § 1 mom. 3 punkten

självstyrelselagen.

Enligt 18 § 12 punkten självstyrelselagen hör hälso- och sjukvård med de undantag som gäller i 27 § 24, 29 och 30 p. till landskapets lagstiftningsbehörighet. Det här innebär bl.a. att organiseringen av hälso- och sjukvård på Åland är åländsk behörighet. Den offentliga hälso- och sjukvården har i enlighet med landskapslagen om hälso- och sjukvård (ÅFS 2011:114) organiserats under myndigheten Ålands hälso- och sjukvård. Socialvård enligt 18 § 13 punkten självstyrelselagen och socialskyddsförmåner som inte bedömts vara en del av socialförsäkringssystemet hör till landskapets lagstiftningsbehörighet. Kommunerna tillhandahåller socialvården i enlighet med på Åland gällande landskapslagstiftning.

Utgångspunkten måste vara att det sätt på vilket lagtinget valt att organisera Åland ska kunna fortgå oavsett genomförandet av reformerna, samtidigt som det är rikets skyldighet att säkerställa att de system riket i kraft av sin lagstiftningsbehörighet skapar även fungerar på Åland så att även ålänningarna tillförsäkras samma socialförsäkringsskydd som tillhandahålls invånarna i riket.

4. Landskapsregeringen förväntar sig att de många öppna frågorna löses genom förhandlingar.

Representanter för finansministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, justitieministeriet och landskapsregeringen bör därför snarast träffas för att diskutera den uppkomna situationen och hitta konstruktiva lösningar.

Landskapsregeringen förutsätter att kontakterna till Europeiska kommissionen sköts i samförstånd eftersom frågan är gemensam.

L a n t r å d   Katrin Sjögren

Vicelantråd   Camilla Gunell

FÖR KÄNNEDOM: Statsminister Juha Sipilä, Marja.huoso@vnk.fi
 Kommunikationsminister Anne Berner, riitta.makela@lvm.fi
 Finansminister Petteri Orpo, tiina.lehtonen@vm.fi
 Statssekreterare som kanslichef Martti Hetemäki,
martti.hetemaki@vm.fi
 Understatssekreterare Tuomas Pöysti, tuomas.poysti@stm.fi
 Kanslichef Päivi Sillanaukee, paivi.sillanaukee@stm.fi
 Avdelningschef, överdirektör Terhi Järvikare, terhi.jarvikare@vm.fi
 Lagstiftningsråd, Janina Groop, janina.groop-bondestam@om.fi
 Riksdagsledamot Mats Löfström, mats.lofstrom@riksdagen.fi

